

TELEGRAFUL ROMÂN.

apare Marțea, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru străinătate pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuliile nepublicate nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr.
pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe pătariul II Iuliu-August-Septembrie al anului 1894, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă asigurațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerațiunii, al comunei, unde se află domiciliul, și eventual al postei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al caror abonament se sfârșese cu ultima lună 1894, să-și înnoiască abonamentul, pentru că altfel expeditura va fi silită a sista așpedarea foiei.

Editura „Telegrafului Român”
in Sibiu.

Enciclica papală.

II.

Ca „loctinător al Atotputernicului Dumnezeu” după-cum îi place a se numi, papa nu poate să se simtă mulțămît în inima și sufletul său, vedând, că pe suprafața pământului există și alți creștini, care nu stau sub sceptrul său absolutistic.

De aici tendența veche de a face proselitism. În privința acesta putem deosebi trei perioade:

Era un timp, când papii, favorizați de împărați, aveau mare mișcarea lumescă. La cuvântul lor se mișcau armate mari și se puneau pe picior de rebel; principi, regi și împărați se umiliau a-i ține scările să se urce sântul părinte călare, papa le disputa domnia, îi pune la poacăintă mai amernică, decât te lasa mîntea omernică, se te gândesci. Canosa va rămâne în privința acesta mărturia cea mai înfiorătoare despre voința și puterea, ce o a avut papismul.

În perioada aceea mijlocele papilor era puterea brachială, care o exercitau să aducă sub sceptrul Romei biserica orientală și nu cruțau nimic din mijloc. Tote sforțările lor s'au isbit de stanca puternică a credinții curate și limpede, ce o aveau creștinii ortodocși. Credința lor a fost mai puternică, decât credința în isbândă a papilor.

Vedând în fine, că puterea papismului scade, că poporele se luminează, cu tôte, că papismul se puse contra curentului științelor și că d-nii și principii l'abandonază, pe la finea seclului al XVI-lea și desvôltă papismul activitatea proselitistică în părțile orientului trimițând misionari catolici, cari ceru tôte mijlocele de a pute converti. Ei își pricepeau bine meseria, intrigau, promiteau și apoi se folosiau de ocașuni spre a-și duce lucrarea proselitistică la bun sfârșit. — Și acesta o putem numi a doua perioadă.

Seclul XIX-lea se caracterizează în privința activității proselitistice prin eciclici.

Papa Piu al IX-lea și actualul papă a manifestat o străduință caracteristică pentru a aduce pe ortodocși la biserica romană. Piu făcu la 1848 un fel de „epistolă apostolică” către poporele bisericesci orientale, dar căpeta un răspuns energie dela patriarhul Constantinopolei, Antin, care îi demască absurdele pretensiuni. Același papă, creșdnd mai târziu (1870) că orientalii se vor lăsa adimeniți, invită pe patriarhul Grigoriu VI-lea să ia parte în sinodul din vatican, dar pofta papei nu se împlini.

Leo XIX-lea, un bărbat mai diplomatic, a încercat să prindă în mreja sa mai întâiu pe slavi creșdnd, că apoi cu puterea lor formidabilă îi va succeda a-și estinde puterea și asupra altor popore. Așa se esplică, că actualul papă la 1880 dase o circulară ca catolicii să se răbătorească oficial în fie-care an serbarea „apostolilor” slavismului Metodi și Ciril, ér la 1885 se serbeze în mod cât mai solemn mileniul lor.

Tendența actualului papă Leo de a supune cârjei sale biserica orientală să descopere apriat și din o epistolă către cardinalul Rampolla.

Dar timpul puternice ale papismului au trecut, activitatea misionarilor iesuiți între poporele creștine nu mai e rodnică și glasul papei e un glas răgușit, căci vecinic aceleași pretensiuni absurde se cer, repetindu se.

De aceea și actuala enciclică a papei a trecut și ea după cecelelalte, creștinii ortodocși o vor pune în „demeniul uitării”.

Revenind acum asupra ei, constatam, că e caracteristică din mai multe puncte de vedere. Fie-care creștin ortodoc nu poate decât mândru de mărturisirea sântului părinte, că bisericile resăritene sunt „preamărite pentru mostenita lor credință și vechea lor glorie” că „Noi înșine — dice papa — întru apărarea dogmei catolice nu arare ori împrumutăm mărturiile și dovezi din învătura din riturile și din datinile, precum sunt ele la răsăriteni. Marturia cea mai prețioasă este acesta, că biserica catolică pe lângă tôte înoirile și reformele făcute, nu poate singură să-și ajute, fiind papa chiar și „loctinător al Atotputernicului Dumnezeu”, ci trebuie să se întorcă la biserica maică să împrumute.

Nu numai „primatul formeză punctul de desbinare”. Cu primatul, — dacă el ar fi priceput în înțeles mai „blând” — armaista poate ordodocșii de vorbă, dar înțelesul, care i-se dă, este de tot falsificat. Pe lângă „primat” mai vine apoi și aceea „infalibilitate” care dă espesiune coronei puterii absolutistice a papei, chiar contrariu spiritului bisericei lui Christos și care a fost combătută de cei mai erudiți episcopi catolici. Alusiunea că „Tu ești Petru” etc. orientalii o înțeleg după adevărul ei spirit așa după-cum dice sântul Ambrosiu: „Nu de Petru, ci de credință s'au dis”. Ni alusiunea de „următorii legitimi a S. Petru” nu poate forma substrat a se numi „loctinătorii al lui Christos”.

Cestiunea episcopatului S. Petru în Roma e discutată în nefavorul bisericei catolice.

E drept, că „papa Nicolau I a trimis legați în Constantinopol”, căci papii totdeauna au încercat să se amestece și unde nu aveau rost. Inse acesta nu e motiv de a se investi cu putere mai mare. Credem, că în vatican se scie, că: „cardinalul Petru, legatul papei Ioan VIII-lea, venind la sinodul din Constantinopol (879) dimpreună cu ceialați legați și salutând pe Fotie, dișe: *Papa Te salută și Te recunosc de frate și conliturgisitor, ér Fotie a răspuns: Și Noi îl recunoscem de frate și împrună slujitor* . . .

„Acești legați, cari au subscris și formula simbolului credinții fără adausul „filiopue” au subscris și textul can. I. din sinodul dela 879—880: *Tôți clericii italieni, cari sunt depuși ori anatemisați de papa Ioan, să fie de asemenea recunoscuți și de Fotie și tôte pedepsele dictate de Fotie să fie recunoscute de biserica din Roma*”.

Papa mai amintesc de conciliile din Lyon și Florența, în care se dice, că s'a făcut unirea. Dar se scie, că cu tôte vecsațiunile, ce s'au făcut, ca să se țină acele „concilii” parte din interes mai mult personal, parte de tema turcilor și a ademenirii papale și cu tôte presiunea, ce s'a exercitat, lucrările conciliilor au rămas zădărnice, căci ce s'a făcut, a fost lucru „silit”, credincioșii ortodocși n'au voit să scie de nimic, ci au preamărit pe Marcu episcopul Efesului și cel mai înțelept bărbat al timpului său. Furtuna, ce s'a abătut asupra acesta în biserica ortodocșă o a potolit numai sinodele de tot numeros cercetate și ținute la Ierusalim (1443) și la Constantinopol (1451), care au desaprobat participarea la „unire”.

Sântul părinte se „gândesc la unirea neconservată”. Noi înșine ne gândim la neci un fel de unire, căci nu putem trăi sub jug absolutistic, contrariu învătătorilor Mântuitorului; nici voim ca biserica să fie

FOIȚA

Sas Vodă.

(Tradițiune populară din Bucovina)

Când s'a suit Sas Vodă pe tronul Moldovei, dice, că Siretele, deși era cel mai vechiu oraș din tôte țera și măcar, că locuise înainte de acesta tatăl său, Dragoș Vodă în trinsul, n'avea nici o singură cetățuie sau altă întăritură și nici o casă mai de Dómne ajută, în care ar fi putut locui un domnitoriu. Deaceea se vedu el constrins ași zidi singur o cetățuie. Dar unde? . . . în ce loc s'o zidescă? după ce Siretele era aședat ca și 'n timpul de față, în Siretele delurale Ruina, Miedeni și Tătarcina care se află în partea despre amedi, apus și miadănópte era în partea despre răsărit, și mai ales peste riul Siret, care trece alătura cu orașul, un șes mare cât poți vedea cu ochii.

După mai multă chibzuelă și socotelă se hotărî în sfârșit să o zidescă în partea din urmă, și anume pe locul acela unde se afla din vechime o mică rădicătură de pământ cu rămășițele unei capiste pe densa, căci trebuie să scifi, că Siretele a fost înfi-

ințat cu vr'o câte-va sute sau mii de ani mai înainte de acestă vreme de către un popor strein și păgân, al cărui nume n'a putut străbate până la noi. Dar fiind că rădicătura, despre care ni-i vorba i s'a părut prea mică și neînsemnată, de aceea a poruncit el soldaților săi s'o facă mai mare, mai lungă, mai lată și mai înaltă.

Soldații, cărora li s'a dat porunca acesta, nu acceptară să li mai spue odată, ci apucându-se de lucru. prinseră a săpa bărbătesce lut de pe malul drept al Siretelui și cărându-l unii cu căciulile alții cu coifurile, adecă care cu ce avea și cum putea, în nici mai puțin decât o di și o nópte rădicară și făcură o întăritură mai de hai, de cum își-a dorit o însuși Sas Vodă.

Pe rădicătura și întăritura aceea, care de atunci încôce s'a numit de către unii întăritură era de către alții Horodiște, puse apoi Sas Vodă se i se zidescă cetățuia dorită, în care avea să locuescă și și, din care la timp de nevoie dușmanii și greutăți de apere în potrivea dușmanilor ce ar fi venit asupra sa și orașului.

Dar el nu se mulțămî numai cu atâtea ci fiind om cu frica lui D-șeu și neafându se pe timpul acela nici o singură biserică

de pētră în întreg orașul cum sfirși cetățuia de zidit, puse se i se zidescă și o biserică, în care să aibă atât el cât și supuși săi uede se închina și ruga în tiena părintelui ceresc. Inse el nu voi ca biserica aceea să se zidescă în nemijlocita apropiere a cetățuiei, ci ceva mai departe pe un tãpșan care se află dincolo de păreul Căcăina și anume în partea despre miadădi-apus dela cetățuie.

După ce a fost acuma și biserica gata și după-ce a sfințit'o în numele Sfintei Treimi *) fiind biserica despărțită de cetățuie prin păreul Căcăina, și prin urmare nepuțdnd Sas Vodă cu una cu două merge ca să se închine întrinsa de rēul păreului, care uneori era fôrte repede și turbure, nimērii nu-i era cu putința să trecă de cealaltă parte, puse se se dureze un pod preste densul și anume, după spusa unora, din piele de bivola, după a altora de fier, și éráși după a bivola de aramă. Pe podul acela apoi, care lega cetățuia cu biserica Sfintei Treime, se ducea atât Sas Vodă cât și curtenii săi la biserică ca să se închine. Iar după-ce se

*) Unii orașeni spun, că Sfânta Treime ar fi zidită de Petru Mușat, ér Sas Vodă ar fi zidit biserica cu Patronul Sântului Ioan, care se află în mijlocul orașului.

închinau și se întorceau înapoi a casă trăgeu podul după ei.

Veddnd Domna lui Sas Vodă, că soțul ei și-a zidit o biserică atât de frumoasă, voi să și zidescă și ea una. Dar fiind că ea era săsoică din Ardel și nu își schimbă legea, când s'a măritat după Sas Vodă, de aceea doria să și zidescă o biserică păpistășescă, care ar corespunde credinței sale și dorinței celor de o lege cu densa.

Inse Sas Vodă nu-i încuviința să zidescă o asemenea biserică, ci i spuse la capul locului, că cine dorește și voescă să se închine lui Dumnezeu să mērgă și să se închine în biserică, ce-a zidit'o el, cine nu, ducă-se unde-i place, ca el nimērii nu-i de voe să zidescă astfel de biserici în țera sa.

Dar dómna, încăpătinată și înținată, cum era nu voi să-l asculte. Din potrivă, luându-se după sfatul și îndemnul celor de o lege cu densa adecă a papistasilor, cari căutau tôte chipurile și mijlocele ca să tragă și pe români la legea lor, făcu în ciuda soțului său, chiema pe mai mulți zidari streini și-i puse să zidescă biserica dorită la vre-o câte-va sute de pași mai spre apus de Sfânta Treime.

Dădarnică i a fost însē tôte încercarea și munca, căci Sas Vodă nu era unul din

„viforos apăsata“ de secta fracmazonilor, precum se întâmplă la „poporele catolice“, nici nu voim să desbrăcăm biserica de caracterul ei național, ci ținem cu tărie la credința noastră limpede și curată, la biserica noastră maică și nu suntem așa de intoleranți, ca să șicem, ca numai în biserica noastră e sigură mântuirea, după-cum o fac frații catolici — deși *împrumută* dela biserica orientală „întru apărarea dogmei catolice“.

După aceste puține aprețieri credem însă, că o apropiere s'ar pute face între biserici pentru combaterea în comun a falsului liberalism și a ideilor păgâne, ce copleşesc la finea vécului XIX și pe poporele cele mai înaintate în progres. Ioan Broju.

Revista politică.

La 11 Iuliu n. c. s'a ținut în Orașu germană, din comitatul Caraș Severin, al 28-lea congres didactic al învățătorilor magiari din Ungaria septentrională, la care se șice, că ar fi luat parte ca la 400 de învățători.

În desbaterile lor s'a dat mai mult expresiune dorinții ca *întreaga înstrucțiune poporală să trecă în mâinile statului*, acesta singur să eșercieze dreptul de inspecțiune asupra școlilor, afacerile interne ale școlii să se ia cu totul de sub influința senatelor, sau epitropiilor școlare, ér acestora să le rămână numai sarcina de-a îngriji de gestiunile materiale ale școlii. Numărul anilor, în cari copii sunt obligați la cercetarea școlii, să se înmulțescă cu doi; în primii doi ani să se ișe dea copilului înstrucțiunea în limba maternă, paralel cu cea magiară, ér din clasa a treia începând, limba de înstrucțiune să fie cea magiară, și în legătură cu acesta să se pótă folosi și limba maternă, ca limbă auxiliară. Ca învățătorii numai aceia să pótă funcționa, cari vor fi depus esamenul de maturitate, absolvând opt clase gimnasiale, ér după aceea cursul pedagogic de doi ani.

Fără deosebire de confesiune ori naționalitate, învățătorii poporali să formeze toți împreună un corp separat între funcționarii statului; la alegerea ori numirea învățătorilor, susțitorii școlilor vor avé dreptul numai de a candida, ér statului îi rămâne dreptul de-a numi pe cine-i place.

Acesta este în liniamente generale proiectul dat de învățătorii ungușci, cari în congresul lor dela Orașu au hotărât, ca în acest sens să înainteze un memorandum către guvern și să cêră dela comitetul regnicolar al învățătorilor, ca în numele tuturor dascălilor din țără să urgiteze și din

a sa parte revizuirea legii pentru înstrucțiunea poporală în sensul ideilor arătate mai sus

Diarele din Budapesta vorbesc cu satisfacție despre sentința Curiei adusă în procesul memorandumului, numai „Budapesti Hirlap“ nu se dă de tot după pâr.

El atribue o deosebit de mare importanță sentinții condamnărilor, nu le rămâne acum alta de cât alternativa: sau să cêră agrățiare, sau să mergă în temniță. Ambii pași sunt foarte ponderoși și vor avea mari urmări.

Guvernul însă — șice „B. H.“ — încă pótă face *sua sponte* propunerea de agrățiare. Dreptul acesta îl are. De aici vine marea responsabilitate, ce acum se descarcă asupra guvernului. Ori vor fi condamnății agrățiati, ori vor merge în temniță, guvernul are acum a mâna cheia gestiunii naționalității în special a gestiunii române.

În urma desbaterilor din camera italiană asupra legii coercitive față cu anarchiștii, acestia au trimis lui Crispi număröse scrisori, în care îl amenință, că 'l vor omori pe el și pe fiică-sa. În urma acestor amenințări villa din Neapol a lui Crispi e în continuu pădită de miliție. Crispi a declarat, că pe el nu-l va bate de la împlinirea datorinței sale nici un feliu de amenințări și terorisări.

În zilele trecute făcându-se alegerile pentru sobronia bulgară viitoare, din care candidații guvernului isbutind mare majoritate față cu opoziția Stambuloff, partizanii guvernului s'au dimis la șgomotöse, și ici-colea chiar amenințătoare demonstrațiuni în contra partizanilor lui Stambuloff, mai ales însă înaintea locuinței lui Petkov. În urma acestora Petkov a adresat principelui o scrisore, în care șice, că dacă demonstrațiunile se vor continua înaintea casei sale și organele competente nu'l vor scuti de asemenea molestări: el se va simți îndreptătit a se folosi de armă.

După o adevărată vênătore febrilă întreprinsă de poliția italiană după ucigașul diaristului Bondi, în șfiriș i-a succes a'l prinde în persóna lui Menotti Giani, calfă de brutariu din Livorno. Prinderea și arestarea lui însă nu este meritul imediat al poliției, ci al celor 2000 lire premiu promis celui ce va conduce poliția pe urmele ucigașului. Din lăcomie față de acești bani și prelângă promisiunea, că va fi scutit de pedepsă, un anarchist cu numele Aldo Ginori a tradat pe ucigașul Giani și a dat totodată poliției nise amănunte pe basa cărora a descoperit o astfel de conjurațiune, cum

Să nu fi dădit ei cum se cade? să nu fi vre-un cutremur de pământ? să fie locul necurat? sau ce păcatele să fie? Destul că rimăru nu-i plesni prin mîntre, care e adevărata pricină. Dar și Sas Vodă cu ómenii sei de încredere încă nu se deteră de gol, din potrivă, voidn a veni de hac dómnei și celor de o lege cu densa, rideau în punni și nu spuneau nimăruia nici un cuvîntel.

Și așa biserica ce a voit s'o zidescă dómna lui Sas Vodă nu putu de fel ajunge la îndeplinire. Ér dómna, vędënd, că nu-i chip s'o scótă la capăt, scăpăra de ciudă, și numai dacă ar fi fost în stare, nu șicu ce-ar fi făcut. Dar fiind că nu putea nimica face, înghiți noduri și tăcu. Nu mult după acesta ea născënd un băețel, îi plesni acuma alta prind mîntre: voi adevă numai decât să-și boteze băețel în legea sa. Și nu șicu, ce făcu și ce dîrese, destul că-și împlini dorința. Dar tocmai împlinirea acestei dorinți a fost nenorocirea ei și a nevinovatului ei copil.

Sas Vodă adevă, cum prinse de veste despre ceea ce s'a întâmplat, se făcu foc și pară de mânia. Și fără a mai sta mult pe gânduri porunci cătorva ómenii să înjuge opt bivoli albi la un tun, să urce tunul în partea de amădi a orașului, și de-acolo să-l slobodă apoi în casa, în care a fost boteju-

dela Catilina nu s'a mai pomenit; anume conjurațiunea era îndreptată spre resturnarea totală a organizațiunii sociale a celor trei națiuni de rasă latină. — Cette, Barcelona și Livorno erau centrele conjurațiunii și sediul matadorilor. Srisorile confiscate și datele cari până acum sunt în mâna poliției italiene vor arunca în curënd o lumină drastică asupra grozavului periclu ce amenință societatea omenescă din partea acestor ómeni desbrăcați de tóte sentimentele omenesci.

Diarul „Les Novidades“ din Lisabona, dă următoarele umănunte asupra anarchismului în Portugalia:

Anarchiștii portughezi stau în legătură cu cei din Barcelona. „El Anarchista“ din acest oraș, a fost cătăva vreme și organul fracțiunii portugheze. Acestia sunt împărțiți în grupuri dela opt până la deuce persóne; fie-care din aceste grupuri se intrunesc cu rindul la câte unul din „tovarășii“ ce-l compun.

Intrunirea generală a partidului e compusă din câte un delegat al fiecărui grup. Șeful cel mai în general recunoscut stă, se șice, la Oporto, oraș în care s'a început mișcarea anarchista din Portugalia. Șeful anarchiștilor din provincia Coimbra, cari au ca organ diarul „Cucerirea binelui“, este un inspector al unei case de asigurare. Anarchiștii din Lisabona au obiceiul să se adune într'o mică cafenea, unde s'a făcut complotul, care a dat nascere esplosiei cu dinamită, ce a avut loc în ușa casei locuită de consulul Spaniei.

Primul diar anarchist a fost „Revoluția socială din Oporto“; pe urmă „Revolta“, diar comunist-anarchist, acărui prim număr a apărut în ziua de 12 Maiu 1889. În ziua de 23 Iuliu, cu numărul 7, ea a apărut la Lisabona.

„Gazeta națională“ din Coimbra, cel din urmă diar anarchist din Portugalia, care a încetat și el de-a mai apăre mai zilele trecute, scria următoarele în ultimul seu număr:

„Existența anarchiei e justificată de știință, care justifică și luptă pentru traiu“. Și mai departe: „Institutul de conservare produce anarchia; el îndeplinește obligația impusă de natură: si ce împórtă să șicu dacă anarchia va trimfa sau nu la urma urmei: Toți indiviții luptă pentru existență, șicuind că din fericire la urma tuturor mórtea e inevitabilă“.

Noutăți.

Comitetul protopresbiteral. Vineri în 1/13 l. c. a ținut comitetul protopresbiteral al tract. Sibiu o ședință, în care pe lângă alte obiecte de înșemătate a venit la or-

dinea zilei gestiunea salarisării învățătorilor și a dotațiunii protopresbiterilor. În întreg protopresb. numai în 3 comune nu s'a putut până acum sistemisa salariul cerut de lege. În privința dotațiunii protopresbiterilor se va înainta o adresă la congresul național bisericesc, ce se va ține la tómnă.

Ministru de agricultură. După cum asigură toile, în șeptemăna acesta va urma denumirea cont. Andor Festetics ca ministru de agricultură.

Secretariu de stat. „Nemzet“ aduce șicrea, că numirea deput. Pulschy ca secretariu de stat în ministeriul de înstrucțiune, este fapt împlinit.

Sântire de biserică. Preasânția Sa părintele episcop al Aradului Ioan Meșianu a săversit în comuna Bulz comitatul Bihorului șfințirea bisericii nou dădite acolo.

Circulariu episcopesc. Preasânția Sa Dl. episcop al Aradului a emis cu dată 1/13 Iuliu un circulariu, prin care îndemná pe poporul nostru ași da copii la „cariera“ careia se devoteu cu predelecțiune străbunii nostri, adevă: la cariera militară.

„Nu aflăm de lipsă a mai spune aici, — șice circularia, — ceea-ce este de comun cunoscut, că adevă cariera militară este una dintre cele mai frumoșe, mai vędută și mai respectabilă, la tóte națiunile din lume; nu aflăm de lipsă a mai spune, cu cătă plăcere și mândrie îmbrățișeză această carieră și fiii celor mai distinse familii; nu aflăm de lipsă a mai aminti nici importanța ei cea mare, pentru tóte poporele și națiunile cu aspirațiuni în viitoriu; ci pre lângă acestea numai aceea credem de bine a întona, că și tinerii nostri pot înainta de o potrivă cu alții, după vrednicia lor, până la cele mai înalte graduri.

Preste acestea, pregătirea tinerilor pentru cariera militară este și mai puțin costisitoare, ca pentru alte cariere; pentru-că pe când întreținerea unui tiner la școlile medii, mai ales când se află în clasele superioare, nu costă mai puțin 200 fl. pe an; pe atunci întreținerea unui tiner într'o școlă de cadeți cum este cea din Timișóra, Sibiu și altele costă numai 120 fl. pentru care tinerul primescé tóte cele necesari, până și vestmintele. Și apoi după terminarea cursului de 4 ani, intră nemijlocit în armată cu rang și salariu ect.“

28 procese de presă. „Hazánk“ e informată din Timișóra că „Dreptatea“ va avé nu mai puțin ca 28 procese de presă, cari tóte se vor pertracta pe rënd separat. Fiecare proces va dura măcar o di — șice diarul magiar — și astfel paciința juraților din Timișóra va fi pusă la mare probă.

Redacția diarului „Dreptatea“ are cunoscință despre 16 procese.

cea-a acelor ómeni, cărora le cântă găina în casă. Vędënd, că șofia sa nu vrea să-i ție cuvântul în samă, nu-i spuse mai mult nimica, o lasa să începă lucrul, ér când vędu, că di-darii au pus temelie bisericii și încep acuma a dădi, chiema pe vro căt-va ómenii de încredere la sine și le spuse să sape în taină în timp de nópte, când tótă lumea dorme dusul un șanț pe sub pământ, începând dela malul drept al părului Căcăina și până sub temelie bisericii dómnei sale. Iar când fu șanțul gata le dăse să așede un vas de prav sub dădul bisericii, să prindă la gura vasului o funie scămósă și lungă, care să ajungă până la capetul șanțului, și fiecare nópte următoare să deie foc funiei.

Ómenii de încredere făcură tóte celea ce le porunci Sas Vodă, săpară șanțul, luară în fiecare sară câte un vas de prav și o funie lungă și scămósă puneau atât vasul cât și funia unde trebuiau să fie puse, când cugetau ei acuma că tot orașul dorme dus și nime nu-i va putea oblici și descoperi ce fac, dau foc funiei, funia ardea până ce ajunge la prav, iar când lua pravul foc tot ceea-ce dăden dădarii preste di nópte sbura în aer.

Dómna și mai ales dădarii se mirau foarte mult: cum și de unde vine, că aceea ce dădesc ei preste di se dărîmă peste nópte.

nea, și'n care se afla atât dómna cu nounăscutul și botezatul băețel, cât și preoții ce l'au botezat dimpreună cu cumătrii, precum și cu mulți alți papistași.

Și cum a poruncit Sas Vodă, așa s'a și întâmplat. Cât ai scăpăra dintr'un amnariu bivoli fură prinși la tun, tunul scos în vârful dëlului, și-acolo îndreptat și slobodit în casa, unde a fost botejunea și care cât ai clipi din ochi, s'a făcut mii și fărîmi dimpreună cu toți cei-ce se aflau într'insa.

După acestă tristă și înfiorătoare întâmplare ne mai vrând Sas Vodă să petrecă mai mult în Siret se hotărî să-l părăsescă și să se ducă unde l'or duce ochii și picioarele. Și cum se hotărî, așa și făcu. La vre-o câte-va zile părăsi Siretul dimpreună cu curtenii sei și nu se întorse mai mult înderept.

Părăsind Sas Vodă Siretul și rămâind cetățuia sa în voia întâmplării, fără nici un scut și privighire, în scurt timp a început a se ruina și a se dărîma, ér mai pe urmă materialul, din care era făcută, era întrebuințat la zidirea altor locășuri, astfel că în timpul de față nu se mai află nici o singură urmă dintr'insa, care ne-ar putea arăta locul, unde a locuit odinioară Sas Vodă.

Tot așa s'a întâmplat și cu podul, ce lega cetățuia cu biserica s. Treimi.

Pe ridicătura de pământ, unde a fost odinioară cetățuia lui Sas Vodă, se află acuma cinterimul jidovesc, ér la póllele acesteia cărămidărie, unde se fac cărămădi și unde s'au aflat în anii din urmă o mulțime de lucruri străvechi de pe timpul popórelor păgâne, cari au locuit în aceste părți. Din pricina acesta apoi au și început seretenii, de un timp încoace, a numi ridicătura și întăritura de pământ de odinioară „La cărămidărie“ sau dëlul podului, în loc de Horodiște sau la cetățuia cum îi spuneau mai înainte.

Éră pe locul, unde ducea podul cel de piele de bivol sau de aramă, duce astăzi numai o punte îngustă. Și numai ridicăturile de pământ, cari au slujit de căpătăiu în partea despre miadădi-apus și cari se pot vedea și astăzi în grădinele de prin jurul bisericii sf. Treimi, ne mai arată, că a trebuit să fie odinioară un pod aice.

Biserica sf. Treimi însă ca un locăș sânt și dumnezeesc, a rămas până în ziua de astăzi. Atâta numai că ea dintru început nu era simplă, ca acuma, ci avea și un turn. În anul 1831 însă, după cum spun bētrânii orașului, fiind un cutremur mare de

Donațiune. Dl Ioan Gribovici, paroch în Stănesci în Bucovina, împreună cu dna soție au depus la societatea doamnă din Bucovina, 1500 fl. cu scopul de a înființa stipendii pentru fetițele române dela școlile publice românesce.

„Agitatori.” Preoții din Ocna Sibiului I. Vințelariu și I. Henteș sunt citați pe Joi la tribunalul din Alba-Iulia. Mai mulți poporeni români din Ocna au fost interogați la judecătoria de cerc din loc. Causa e cunoscută sub prețelul de agitațiuni politice. Primarii români Chis din Caila și Simon din Vagla au fost suspendați sub același prețel.

Escursiune la Adam—Clissi. Foile din România aduc știrea că dl profesor Gr. Tocilescu a plecat în escursiune cu 63 studenți și 12 studente. Joi, în 24 v. au sosit la Brăila, întâmpinați fiind cu muzică de autorități locale. Au mers apoi la Iglița și Troesnia, vechi castru romane, unde au descoperit mai multe petrii cu inscripții: Prin Galați, Tulcea, vor merge spre Marea Neagră să viziteze Sulina, Insula Șerpilor și Constanța. De aici vor merge la Adam—Clissi, unde d. Tocilescu espune prețioșele sale isprăvi archeologice

Ministeriul unghuresc de culte și instrucțiune publică a dat o ordinațiune inspectorilor unghuresci de școle, că cu începutul anului școlar viitor 1894—95, să nu mai îngăduie pe preoți de-a funcționa ca învățători, decât numai în cazul, dacă vor avea pentru această specială învoire dela ministeriu.

Cursuri pentru sub-oficiali de poștă și telegraf. Cu 1 Septembrie n. c. se vor deschide cursuri pentru calificarea sub-oficialilor telegraf-poștali în următoarele orașe: Brașov, Murăș-Oșorbei, Arad, Nyiregyháza, Canija-mare, Esec, Gradișca nouă etc. La aceste cursuri pot fi primiți în prima linie indiviți, cari până acum au ocupat la poștă funcțiuni mai mici, apoi tineri, cari au împlinit 16 ani de etate și au absolvat cu bun succes 4 clase de gimnasiu, seu altă școală medă. Petițiile sunt a se trimite până la 10 August nou curent.

Alecsandri la Bacău. În săptămâna trecută s'a făcut cu mare pompă la Bacău desvălirea bustului nemuritoriului poet Vasile Alecsandri. Bustul e așezat în grădina primăriei și e admirabil lucrat. Tote autoritățile din Bacău, precum și o delegație a Academiei române, au asistat la această solemnitate.

Camera francesă în pericol. Palatul Bourbon de două zile e pus sub îndoită pază polițienescă, fiindcă s'a dat de urmă, că anarhiștii plănuiesc un atentat contra camerei. Anume poliția a fost făcută atentă, că în ziua în care se va pertracta pământ, i-a picat turnul, și când a picat totă mătălaia s'a cutremurat.

Tot atunci a căpătat biserica mai multe crepături mari, cari nu le avea mai înainte, și din a căror pricină lung timp nu s'a liturgisit într'nsa, temându-se atât preoții cât și orășenii ca nu cumva se se risipească și se omóre pe toți cei-ce vor fi adunați într'nsa.

Mai pe urmă însă venind nisece ingineri și cercetându-o cu de-amăruntul au spus că se pôte fără de nici o frică liturgisi într'nsa numai dacă mai întâiu se va îndrepta, adică dacă se va infereca și întări bine cu nisece pente și cercuri de fier.

Și cum au spus inginerii, așa a și fost, căci inferecându-se bine cu pente și cercuri de fier, tencuindu-se și vărându-se atât pe din lăuntru cât și pe din afară, și acoperindu-se cum se cade, acuma preoții erăși liturgisesc într'nsa, fără temă ca li se va întempla ceva, pentru-că îndreptată și inferecată, cum este, pôte să dureze mai tot atâta timp, cât a durat și până acuma.

(„Gazeta Bucovinei“.)

S. Fl. Marian.

proiectul de lege contra anarhiștilor, o femeie va furișă în cameră o bombă și o va arunca între deputați. Deși poliția nu dă creșemânt necondiționat acestei denunțări, totuși cuastura camerei a luat deja cele mai estinse măsuri de precauțiune.

Nouă universitate în Pesta. Ministerul de culte br. Eötvös a făcut în zilele acestea o propunere unei anchete compusă din oficiali înalți ministeriali și profesori universitari, în sensul căreia pentru universitatea din Pesta s'ar zidi alt edificiu lângă grădina botanică. Din universitatea cea veche ar rămâne numai partea facultății teologice și biserica. Technica s'ar preda facultății filosofice. Edificiul ar costa cu ajustare cu tot 20 milioane.

Brutus modern. Am publicat lista tinerilor români, cari au declarat, că au scris Apelul și Manifestul. Unul din părinții tinerilor, dl George Rozvan, avocat în Salonta, vine și desapobă pe fiul seu, Stefan Rozvan, stud. jur. la academia de drept din Oradea mare, care asemenea se află subscris. „Familia“ face următoarele comentarii: Dl avocat Rozvan serie, că dsa nici odată n'a abonat diare valache; dar noi scim, că dsa mai mulți ani a fost abonat la „Familia“. Mai spune, că nu scie românesce; dar atunci cum a tradus în unghuresce poesia „Moda de ași“ a redactorului foii noastre? Însuși dsa ne a trimis traducerea. În sfârșit mai dice, că d-sa nu e român, ci grec; dar atunci ce-a căutat în conferințele românilor din comitetul comitatens, înainte de 10—15 ani, când făcea parte și d-sa din acel comitet?

Colera. Colera băntuie prin Galiția și mai tare prin Rusia. În Petersburg au fost diu 8—14 l. c. n. 175 îmbolnăviri și 294 decese.

Esposiția din București 1894. Camera comercială din Brașov, face cunoscut celor interesați, că ministeriul reg. ung. de finanțe, la rugarea înaintată de cameră, a încuviințat, că acele obiecte de esposiție, cari se vor trimite dela 26 Aug. până la 12 Nov. a. c. la București, din cercul numitei camere, și cari obiecte nu se vor vinde acolo, ci vor fi aduse înderăpt — se fiă scutite de vamă în Ungaria.

Raportul general

al comitetului societății de lectură „Andrei Șaguna“ pe anul școlar 1893—94.

(necheiere).

I. Un fond nou.

A doua lucrare mai însemnată și a acestui an e aducerea în ordine a Fondului de ajutorare al societății de lectură „And. Șaguna“, din venitul curat al iubileului de 25 ani serbat la 12/24 Iunie 1893. Încă înainte de iubileu societatea la propunerea conducătoriului de atunci dl profesor Dr. D. P. Barcian, hotărise, ca venitul curat al sərbării iubileului săl destineze pentru un fond, din care să se ajutore membrii bolnavi ai societății și cei ce vor continua studiile la universități mai înalte.

Serbându-se iubileul abia la finea anului școlar 1893/4, societatea n'a avut timp să ducă la îndeplinire hotărîrea sa.

În anul acesta societatea constatând, că venitul curat al iubileului a fost de 100 fl 18 cr. a depus acesta sumă la banca din loc „Albina“ în libel separat, acesta fiind baza fondului. Comitetul a elaborat apoi un proiect de „Litere fundamentale“ și un proiect de „statute“, după cari să se administreze fondul. Societatea în ședința sa dela 10 Maiu 1894 a aprobat atât literile fundamentale cât și statutele și a hotărît adaugerea lor la fine în caetul statutelor societății. În aceeași ședință, din venitul curat al „Almanachului“, s'a hotărît să se adaugă la acest fond atât cât să completeze suma de 200 fl.

În starea această ridicat la 200 fl și îngrădit cu cuvenitele norme, para-

graf, după cari să se administreze, pre-dăm noi urmașilor noștri acest nou fond.

Când va ajunge la cifra de 2000 fl (4000 corone), societatea va distribui ajutoarele, pentru care s'a întemeat.

2. Activitatea Comitet. Societății

Comitetul și-a început lucrarea sa de loc după constituirea societății ținânduși în Sept. ședința sa primă, alegânduși de notar și referent pe Mihail Candrea cl. c. III. apoi numind comisiunile prescise, una controlătoare, care să controleze activitatea funcționarilor societății; a doua bibliografică, care ținând în evidență aparițiile de cărți mai însemnate să facă propuneri privitoare la cumpărare. Comitetul a ținut cu totul 18 ședințe administrative, literare și micste. A desbătut asupra alor 21 operate incurse la el, din cari a recomandat spre primire 12 și a respins 9.

Comitetul a ținut cont de toate trebuințele Societății și a propus îmbunătățirile de lipsă în sala de lectură, procurarea de cărți în deosebite întreprinderi.

II. Averele Societății cu finea anului școl. 1893/4.

a) Biblioteca

La începutul activității societății din acest an biblioteca constă din 2050 opuri în 2129 volume 402 fascicule. În decursul anului s'au înmulțit cu 60 opuri în 65 volume și 13 fascicule.

Prin urmare la finea anului 1893/4 biblioteca rumără 2110 opuri în 2194 volume și 415 fascicule, adaugând opurile din biblioteca patristică, care se administrează separat și care constă din 45 autori în 65 volume și 39 fascicule rezultă, că biblioteca întrégă constă din 2155 opuri în 2259 volume și 454 fascicule.

Donațiuni s'au făcut în acest an de:

1. Academia română: 2 op. 4 vol. 5 fasc.
 2. Dl Zacharie Boiu, asesor. cons. 4 op. 4 vol.
 3. Dl Ioan Brezoian, 1 op. 1 vol.
 4. Dl Dimitrie Comșa, prof. sem. 5 op. 4 vol. 13 fasc.
 5. Dl G. Dima, ... profesor seminarial 1 op. 2 fasc.
 6. Dl Mateiu Voilean, asesor consistorial 9 op. 9 vol.
 7. Silv. Moldovan, red. „Tel. român“ 3 op. 3 vol.
 8. Ioan Muntean, cl. abs. 1 op. 1 vol.
 9. N. Maneguț, protopresbiter 1 op. 1 vol.
 10. Dl. Cornel Pop Păcurar, 1 op. 1 volum.
 11. Dl. I. Popovici, profesor 1 op. 1 volum.
 12. Dl Remus Roșca, secret. consist. 1 op. 1 vol.
 13. S. P. Simon, 1 op. 1 vol.
 14. Dl Dr. I. Stroia, 1 op. 1 volum.
 15. Dl Demeter Anton, neguțator în loc 1 op. 1 vol.
 16. Dl V. Krafft, librar 1 op. 1 volum.
 17. Dl Laurențiu Ciorbea, cl. curs. III. 1 op. 1 vol.
 18. Dl I. Goța, cleric anul I 1 op. 3 vol.
 19. Dl Oprea Olariu, ped. anul II. 1 op. 1 vol.
 20. Dl Ioan Câmpăan, ped. anul I. 1 op. 1 vol.
 21. Dl G. Ucenescu, profesor în Brașov 1 op. 1 vol.
 22. Dl. George Felea, ped. anul I. 1 op. 1 vol.
 23. Dl Toma Mahăra, ped. anul I. 1 op. 1 vol.
 24. Societ. Alecsi Sincai, Gherla 1 op. 1 vol.
- Din fondul Societății s'au procurat 13 op. 18.
- Sau compactat și înregistrat 9 op. 9. volum.

Jurnalele.

În decursul anului 1894 Soc. a primit următoarele jurnale gratuit: „Tribuna“, „Telegraful Român“, „Gazeta Transilvaniei“, „Gazeta Bucovinei“, „Folia Poporului“, „Biserica și Școla“, „Folia diecesană“, „Convorbiri literare“, „Transilvania“, „Revista nouă“, „Biserica ortodoxă“, „Candela“, „Unirea“, „Minerva“, „Familia“, „România Musicală“, „Dreptatea“, „Folia de Duminică“, „Viata“, „Românische Jahrbücher“, „Vulturul“, „Tageblatt“, „Deșteptarea“, „Jiul“, „Tinerimea Română“, „Correspondența Română“, „Timpul“, „Luminătorul“, „Néptanitik lapja“, „Die Freimüthige“.

Abonate au fost:

„Vatra“, „Românul“, „Lumea Ilustrată“. Tote aceste diare au fost puse la dispoziția membrilor societății în orele prescise a cabinetului de lectură.

b) Cassa.

Averea societății în bani gata e, cu finea anului 1893/4 989 fl. 89 cr. depuși la institutul „Albina“.

Intratele anului acestuia fac: 586 fl. 21 cr. Eșitele anului acestuia au fost 476 fl 26 cr. rest 111 fl 95 cr. (?)

Adecă rămâne cassei cu finea anului un venit curat de o sută unsprezece florini 95 cr.

Capitalul neatingibil la începutul anului present de 589 fl 13 cr. a crescut prin adausul de 10%.

c) Archiva.

În acest an au intrat în archivă 54 de acte, care toate adaogându se la cele din anii precedenți se află în ordine bună.

Colecțiunea numismatică constă-tătoare la începutul anului 209 piese a crescut cu 17 piese în valoare nominală de 99 cr. și 1/2 libră și 16 baiochii.

d) Sala de lectură și mobilierul societ.

La dispoziția societății a stat 2 odăi, folosite una ca bibliotecă alta ca sală de lectură. Mobilierul în sala de lec. s'a înmulțit precum s'a spus în sus ér tablouri nouă au fost cumpărate „Conferența Națională“ din 1893 și ca suvenire au fost dăruite societății tablourile clericilor și pedagogilor anul III lea a acestui an de cătră cursurile respective. Întreg mobilierul societății represintă o valoare de 494 fl. 60 cr. Ér întréga avere computată, represintă o valoare de circa 6000 floreni.

Cu aceste terminându-și comitetul agendele sale, mulțumește, On. Soc. pentru încrederea pusă în el, rugându-o totdeodată a i se da absolutiul.

Sibiul din ședința comitetului societății de lectură „Andrei Șaguna“ ținută la 12/24 Iunie 1894.

Publicațiune.

(Dela academia română).

Cu începerea viitoriului an școlar 1894 - 95, se va inaugura la Măgurele lângă București, școla de fete fundată de Ioan Ottelesan, înființată de Academia română, sub înaltul patronagiu al M. S. regelui, pentru fete sărace, cărora li se va da, conform dispozițiunei testamentare a răposatului fundator, o creștere casnică și instrucțiunea envenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni sau lucș.“

Cursul va fi de 5 ani, în timpul cărora elevele vor avea totă întreținerea în institut.

Pentru primul an vor fi primite cinci-spre-dece fete.

Sunt admise în institut copile pe deplin sănătoșe, cari au trecut de 11 ani dar n'au împlinit încă 14 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și sunt născute din părinți români săraci și bine reputați.

Părinții aspiranților ori reprezentanți legali ai acestora au să trimită — până la 15 August 1894 — cererile, însoțite de act de nascere, act de pauperitate și atestat școlar despre cele patru

clase primare, la Academia română (Calea Victoriei, No. 135), pentru comisiunea Fundației Ioan Otteșan, care, examinând actele și luând informațiile, ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele, ce îndeplinesc condițiile mai sus precisate să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește citirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țerilor române.

Resultatele examenului se vor supune, împreună cu toate actele, printr'un raport, Augustului protector al Academiei române, Măiestreții sale regale, căruia îi aparține a decide.

Examenul se va face în localul Academiei la 15 Septembrie anul curent, iar cursurile vor începe la 1 Octobrie.

București, 24 Iunie (6 Iuliu) 1894.

Primirea în preparandia de stat reg. ung. din Deva.

În preparandia de stat reg. ung. din Deva se primesc acei elevi sănătoși, cari au implinit al 15-lea an de etate și au absolvat deja 4 clase gimnasiale sau reale, precum și 4 clase civile, și acesta o documentează cu testimoniul școlii respective; se primesc și aceia, cari au absolvat școala superioară populară, dar aceștia au a se supune unui examen de primire din limba magiară, din istorie, din geografie și aritmetică și din aceste obiecte dovedesc atâta preparațiune cât să recere în cele 4 clase inferioare ale unei școle medii (secundari).

Preparandia de stat din Deva este provădută cu internat și cu convict pentru 70 elevi. De internat se ține a) încălțitul, b) luminatul și c) spălătul rufelor; toate acestea sunt gratuite. Convictul stă: din dejun, prânz (amăzi) și cină. Locuința în internat numai aceia capătă, care participă și la convict.

Elevul primit în internat și convict plătesce pe lună 6 fl.; eventual 4 fl. pentru convict și pentru ținerea în stare a vaselor și tacămurilor plătesce pe an 2 fl.

Un anumit număr de orfani săraci, sau de aceia fără de nici o avere, însă cu purtare morală esemplară și cu diligență mare se primesc deplin gratuit. Aceștia deși la începutul anului prim nu vor capăta beneficiul deplin, îl vor capăta în decursul anului prim sau al doilea.

Suplica adresată către „consiliul dirigent al preparandiei“ trebuie cel mult până la 20 August trimisă la subscrișă direcțiune.

Suplica se instrueză: a) Atestat de botez; b) cu atestat medical despre sănătatea și integritatea elevului; c) cu testimoniul de școlă; d) aceia care doresc a se împărțși de binefacerile locuinței și a convictului au de a alătura o declarațiune obligatorie, întărită de autoritatea comunală, despre aceea că sunt în stare de a plăti pe lună 6 fl. eventual 4 fl. pentru convict.

Acei orfani, sau de tot lipsiți de avere, care sunt avisați la primire deplin gratuită au de a aceluși la suplică și atestat de paupertate, estradat din partea oficiului comunal și subscriș și de parochul seu. Suplica, fără atestat de paupertate să se provadă cu timbru de 50 cr. ear aceluși cu câte 15 cr.

Cei primiți în institut sunt datori să aducă cu sine pentru cărțile școlare 12—14 fl., afară de acesta au de a se provede cu rufe de schimb de pat și vestminte. (Cei primiți vor primi mai târziu o listă despre haine).

Cursul preparandial durază 4 ani. Instrucțiunea e de tot gratuită. Examenul de primire și de corecțiune vor avé loc la 1 Septembrie a. c.

Anul școlastic să începe la 2 Septembrie a. c.

Deva, la 10 Iulie n. 1894.

Ludovic Kibedy,
director substit. al preparand.
de stat reg. ung.

Diverse.

Dece regule la mulsul vacilor. Pe lângă nutreț, grije și însușiri de rasă, mai jăcă în economia vitelor un rol principal producțiunea laptelui și modul cum se întempe mulsul. Cele dece regule mai de căpetenie pentru muls sunt următoarele:

1. Mulsul trebuie să se întempe cu totă repejunea, cât de iute numai să pôte; dela iuțala, cu care se face mulsul, atâră nu numai bunătatea, dar și mulțimea laptelui.

2. Vaca trebuie să fie mulsă bine, până într'un strop, de o parte pentru-că laptele din urmă este cel mai gras, ér de mai parte fiind că laptele rămas în uger cauzază aprinderea ugerului și împușinerea laptelui pe di ce merge până în urmă stérpeșce vaca cu totul.

3. Mulsul să se întempe la un timp anumit, d. e. dimineața la 6 ore și seara la 6 sau 7 ore, trecând preste terminul îndatinat. vaca devine nepacientă și-și perde laptele.

4. Să se mulgă vacile cruciș, adecă tot două țite deodată, una dinainte și una

dinapoi. Prin această ugerul este deșertat de o potrivă și formarea laptelui se asigură, ba se lărgesc canalele de lapte așa, cât pot purta 3—4 litre de lapte.

5. Tote mașinele de muls trebuie de-lăturate.

6. Vacile tinere, junicile, cari numai cu greu se lasă mulse, trebuie tractate cu blândete. De nu se lasă, le legăm sus un picior dinainte. La nici un cas să nu le silim prin bătăi a sta la muls, că prin aceea numai daună ne facem nouă éră vacilor durere. Omul bun însă nu cauzază dureri nici animalelor!

7. Curățenia trebuie să se observe al muls, dacă voim lapte bun și mult.

8. Să mulgem vacile de 2 sau de 3 ori pe di, atâră dela referințele economice. La tot casul vacile cu viței mici trebuie mulse mai des de cât cele cu mânzalai.

9. În decursul mulsului se fie linișce în grajd. Vaca nu trebuie nelinișcită.

10. După ce ai găt de muls, lasă câte-va minute vițelul să o mai sugă, că adese nu a sloboșit tot laptele la muls ci la păstrat pentru vițel; de nu lași vițelul să sugă — laptele acela merge în pagubă și vacii cauzază dureri și încet cu încetul stérpire.

Bibliografic.

A apărut:

„Neaga“ oder „Frauenherz und Frauehne“ Dramatisches Gedicht in fünf Acten von C. F. Armin.

Loterie.

Sâmbătă, în 14 Iuliu n. 1894.

Timișóra: 72 60 17 67 28
Viena: 58 69 39 26 20

Nr. 42.

[112] 1—3

Concurs repetit.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroch în parochia de clasa a III-a Bonțida, prin acesta să escrie concurs nou pentru acest post cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele anuale împreunate cu acest post sunt 400 fl. 17 cr. v. a. informațiuni mai detaiate despre aceste venit se pot lua dela subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a și asterne petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis și sunt poftiți a se presenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică din această parochie până inclusive 8 zile înainte de ținerea sinodului electoral în scopul de a cânta și predica eventual a săvârși și s. liturgie.

Deeș, 16 Martiu, 1894.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Deeș în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 90/894,

[108] 2—3

CONCURS.

La școlile centrale române gr. ort. din Brașov sunt a se ocupa următoarele posturi:

1. Un post de profesor la gimnasiu calificat conform art. lege XXX din 1883 pentru limba magiară.

2. Două posturi de profesori la școlile medii calificați conform art. de lege XXX din 1883 pentru limba germană.

3. Un post de învățatoriu la școala elementară capitală.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin până la 1 August st. v. 1894.

Concurenții vor adresa subscrișei eforii școlare petițiunile lor instruite cu documentele:

a) că sunt români de religiunea gr.-or.;

b) că au purtare bună atât în privința moralității cât și în relațiunile civile;

c) că sunt de constituțiune firmă și deplini sănătoși;

Profesorii de sub pct. 1. și 2.

d) că au calificațiunea prescrișă de legea de instrucțiune art. XXX din 1883.

Învățătorii de sub pct. 3.

e) că a depus examenul de calificațiune învățătoresc cu calculi buni.

f) că cunoșce limba magiară și limba germană după recerință.

g) că posedă cunoșcințe teoretice și practice din desenul liniar, din gimnastică și din grădinărit.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

I. Pentru cele 3 posturi de profesori la școlile medii:

În timpul serviciului provisoriu preveđut în § 30 al legii de instrucțiune din 1883. salariu anual de 900 fl. v. a. éră începând dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar, salariu anual de 1000 fl. cinci cincenale de câte 100 fl. și relut de quartir la un serviciu de 10 ani 150 fl. dela 10 până 20 ani 170 fl. și dela 20 ani în sus 200 fl.

Se observă, că este în curgere sistemizarea salariilor pentru profesorii ordinari definitivi cu salar anual 1200 fl. cinci cincenale de câte 100 fl. și bani de quartir 200 fl. v. a.

II. Pentru postul de învățatoriu:

În anul prim de serviciu ea provisoriu salariu anual de 500 fl. éră începând dela ocuparea definitivă a postului de învățatoriu salariu anual de 600 fl. cinci cincenale de câte 50 fl. și relut de quartir la un serviciu până la 15 ani 100 fl. dela 15 ani în sus 120 fl. v. a.

Se observă, că este în curgere sistemizarea banilor de quartir cu 120 fl. v. a. anual preste tot.

Concurenții la aceste posturi vor declara în petițiunile lor, că se vor supune legilor noastre bisericesci și școlare, precum și normativelor și dispozițiunilor, ce sunt în vigoare sau se vor face în decursul timpurilor.

Brașov, 11 Iunie 1894 st. v.

Eforia școlilor centrale
române gr.-or.

Nr. 448.

[109] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantelor stațiunii învățătoresci din comunele bise ricesci mai jos însemnate în protopresbiteratul Alba-Iulia, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare și anume:

1. Ampoița, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

2. Bucerdea, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

3. Brădești, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

4. Gârbova-de-sus, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

5. Ighiel, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

6. Păclisa, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

7. Ponor, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

8. Tibru, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

9. Valea-Geogoului, salariu anual de 300 fl. quartir și lemne.

Concurenții să se prezenteze înainte de alegere în singuraticile parochii spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Petițiunile concursuale în regulă instruite să se astéră la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Alba-Iulia, 20 Iunie, 1894.

Oficiul protopresbiteral gr.-oriental al tractului Albei-Iulie în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Nicolau Ivan,
protopresbiter.

Nr. 350

[110] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului al doilea de învățatoriu la școala noastră confesională greco-orient. din Porcesci, protopresbiteratul Avrigului, se escrie prin această concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“

Postul acesta de învățatoriu este împreunat cu un salariu anual de 300 floreni v. a. quartir natural și lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substéră cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare al subsemnatul oficiu protopresbiteral în Avrig, posta Avrig, (Felek, Szeben vármegye) până la terminul sus indicat.

Dela concurenți se mai cere să fie apți a instrua și conduce cântările liturgice cu pruncii de școlă în biserică, în Dumineci și sârbători și sunt poftiți a se presenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare la fața locului Porcesci, spre a face cunoșcință cu poporul și împrejurările locale.

Avrig, 19 Iunie, 1894.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Cădea, protopop.

Nr. 325—891.

[111] 2—3

EDICT.

Mihail Bărză, gr.-or. din Seliște, care a părăsit cu necredință pe legiuita lui soție Ana Danil Moga, tot din Seliște — pe basa rezoluțiunei consistoriale din 18 Iunie 1891 Nr. 3314 B — se provocă a se presenta înaintea subsemnatului oficiu în termin de 6 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român“ căci la din contră procesul divorțial intentat asupra-i de sus numita lui soție se va pertracta și decide și în absența lui.

Seliște, 26 Iunie 1894.

Oficiul protopresb. gr.-or. al Seliștei.

Dr. Nicolae Maier, protopresb.